

กฎหมายอาญา

มาตรา 1 - 58 , 107 - 208

(บรรยายครั้งที่ 15)

อ.นวรรตน์ กลิ่นรัตน์

5 กันยายน 2563

มาตรา 144 ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้กระทำ
การไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่
(คนให้)

มาตรา 167 ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานตำแหน่งตุลาการ พนักงาน
อัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการไม่
กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ฎ 3842/2530 เงินค่านายหน้าจำนวน 240,000 บาท ก็คือเงินที่จะมอบให้ผู้ช่วยเหลือให้ได้มีการทำสัญญาซื้อขายระหว่างโจทก์กับ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และผู้ที่จะช่วยเหลือให้ได้ทำสัญญาก็ต้องเป็นพนักงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยนั่นเอง เงินที่รับว่าจะให้นี้จึงเป็นเงินสินบน

คำว่า “ประโยชน์อื่นใด” เป็นคำที่กว้างมากอาจเป็นการสนับสนุนให้ได้ตำแหน่งสูงขึ้น แม้กระทั่งเสนอยกลูกสาวให้ก็ยังถือว่าเป็นประโยชน์อื่นใดได้ การให้เลื่อนตำแหน่ง การให้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ยก็เป็นประโยชน์อื่นใดได้

แก่ “เจ้าพนักงาน” “สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ” “สมาชิกสภาจังหวัด”
สมาชิกสภาเทศบาล

นายกเทศมนตรี เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

- ฎ 2221/2519 จำเลยเป็นผู้จัดการทั่วไปของบริษัทเมืองทองการก่อสร้าง จำกัดได้มอบเงินจำนวน 50,000 บาท แก่นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง ฉะเชิงเทรา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุญาตให้ทำการก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาล เพื่อจูงใจให้นายกเทศมนตรีอนุมัติให้จำเลยปลูกสร้างอาคารโดยเร็ว ทั้งที่เรื่องราวหลักฐานการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารยังไม่เรียบร้อยพอที่จะอนุญาตได้ อันเป็นการมิชอบด้วยหน้าที่ จำเลยจึงต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144

**เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการ กระทำอันมิชอบ
ด้วยหน้าที่**

ฎ. 3096/2552 ฟ้องว่า ดาบตำรวจ ช. ได้จับกุม พ. กับพวก ในความผิดฐาน
ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด และควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน จำเลยทั้งสอง
ให้ทรัพย์สินแก่ดาบตำรวจ ช. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้กระทำการปล่อย
ตัว พ. กับพวกซึ่งเป็นการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ แม้ในทางพิจารณาได้
ความว่า จำเลยทั้งสองกระทำการเพื่อจูงใจให้ดาบตำรวจ ช. ดำเนินการ
ช่วยเหลือ พ. กับพวก โดยเปลี่ยนข้อหาให้เบาลงก็ตาม ก็หาใช่ข้อแตกต่างใน
สาระสำคัญไม่ ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะเป็นการให้ทรัพย์สินเพื่อจูงใจให้ปล่อยตัว
หรือเปลี่ยนข้อหาก็ล้วนแต่เป็นการจูงใจให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ซึ่ง
เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 144 เช่นเดียวกัน

- ฎ 2390/2527 จสต.ป.รับราชการเป็นตำรวจซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
โดยได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมาย ย่อมเป็นเจ้าพนักงานแม้ขณะเกิดเหตุจะถูกส่ง
ตัวไปช่วยราชการกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน มีตำแหน่งหน้าที่เป็น
หัวหน้าชุดคุ้มครองตำบลปากหมัน มีหน้าที่คุ้มครองหมู่บ้านและตำบลป้องกันการ
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์และก่อการร้ายก็เป็นเพียงหน้าที่เฉพาะตามคำสั่ง
แต่งตั้งของทางราชการ แต่โดยทั่วไปจสต.ป.ยังมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้
ตามปวิอ มาตรา 17 การที่ จสต.ป.มาอยู่ที่เกิดเหตุเพื่อจะจับผู้กระทำความผิดฐาน
มีกัญชาไว้ในความครอบครอง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตาม
กฎหมาย เมื่อจำเลยได้ให้เงินจำนวนหนึ่งแก่จสต.ป.เพื่อจูงใจมิให้จับกุมจำเลยกับ
พวกในข้อหาที่มีกัญชาไว้ในความครอบครอง การกระทำของจำเลยย่อมเป็น
ความผิดตามปอ มาตรา 144. แม้จสต.ป.ยังมีได้แสดงตัวเป็นเจ้าพนักงาน หรือ
แสดงความประสงค์ที่จะเข้าทำการตรวจค้นหรือจับกุมจำเลยกับพวก หรือมิได้แต่ง
เครื่องแบบก็ตาม

- ฎ 435/2520 จำเลยที่ 1 นำเอกสารปลอมพร้อมด้วยเงิน 5,000 บาทมอบให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานทำหน้าที่ช่วยเสมียน ทะเบียนยานพาหนะ เพื่อให้จัดการจดทะเบียนรถยนต์ให้ จำเลยที่ 2 รับเอกสารปลอมกับเงินนั้นไว้ โดยตกลงรับดำเนินการให้ โดยจำเลยทั้งสองรู้อยู่แล้วว่าเป็นเอกสารปลอม จำเลยทั้งสองมีความผิดฐานร่วมกันใช้เอกสารปลอม จำเลยที่ 1 มีความผิดฐานให้เงินเจ้าพนักงาน เพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ และจำเลยที่ 2 มีความผิดฐานรับเงินสำหรับตนเองเพื่อกระทำการโดยมิชอบด้วยหน้าที่อยู่แล้ว

หน้าที่เบิกความต่อศาลไม่ใช่หน้าที่ราชการ แต่เป็นหน้าที่พลเมือง

ฎ 511/2516 ตำรวจผู้จับกุมมีหน้าที่ต้องเบิกความต่อศาลตามความสัจจริงในฐานะเป็นพยาน นั้น เป็นหน้าที่อย่างเดียวกับประชาชนทั่วไป หากใช่เป็นหน้าที่โดยตรงอันสืบเนื่องมาจากการที่เป็นเจ้าพนักงานผู้จับกุมผู้กระทำความผิดไม่ จึงไม่เป็นการกระทำการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ แม้จำเลยจะเรียกและรับเงินจากผู้อื่นเพื่อจูงใจเจ้าพนักงานดังกล่าวให้เบิกความผิดไปจากความจริง ก็ไม่เป็นความผิดตาม มาตรา 143

ฎ.1262/2547 ตำรวจผู้จับกุมมีหน้าที่ต้องเบิกความต่อศาลตามความสัจจริงนั้น เป็นหน้าที่อย่างเดียวกับประชาชนทั่วไป หากใช่เป็นหน้าที่โดยตรงอันสืบเนื่องมาจากการที่เป็นเจ้าพนักงานผู้จับไม่ จึงไม่เป็นการกระทำการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ แม้จำเลยทั้งสามจะให้และรับว่าจะให้เงินแก่ตำรวจเพื่อจูงใจให้เบิกความผิดไปจากความจริง ก็ไม่เป็นความผิด มาตรา 144

ข้อสอบสมัย 56 ปี 2546 การที่ผู้ต้องหาเสนอให้เงินจำนวน 500,000บาท แก่ พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อเป็นค่าทำพยานหลักฐานให้อ่อน เป็นการขอให้ ททรัพย์สินแก่ เจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานสอบสวนเพื่อจงใจให้กระทำการ อันมิชอบด้วยหน้าที่ดังกล่าว จึงมีความผิดฐานให้สินบนเจ้าพนักงานในการ ยุติธรรมตามมาตรา 167

ข้อสอบสมัยที่ 67 ปี 2557 การลงจากรถไปพูดกับตำรวจว่า “พี่เป็นเพื่อนสนิท รัฐมนตรีขอเถอะอย่าจับเลยไว้ออนให้ 20,000 บาท” เป็นการขอให้ทรัพย์สินแก่ เจ้าพนักงานเพื่อจงใจให้ไม่กระทำการจับกุมตามหน้าที่ของตำรวจผู้จับกุม เป็น ความผิดตามมาตรา 144 ส่วนการที่ตามไปพบพนักงานสอบสวนและแจ้งว่า “พี่ เป็นเพื่อนสนิทรัฐมนตรี ถ้าไม่ดำเนินคดีนี้ พี่วิ่งให้เป็นสารวัตรได้” เป็นการขอให้ ประโยชน์อื่นใดแก่พนักงานสอบสวนเพื่อจงใจให้ไม่กระทำการดำเนินคดีตามหน้าที่ ของพนักงานสอบสวนเป็นความผิดตามมาตรา 167

มาตรา 147 ความผิดฐานเจ้า

พนักงานยกยอกทรัพย์

ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือ รักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือเป็น ของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์ นั้นเสีย

ฎ. 13646/2558 เจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการ จัดการและรักษา
งบบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามโครงการชุดลอกลำเหมือง
เงินงบประมาณจำนวน 116,000 บาท ใช้จ่ายเงินงบประมาณ 69,600 บาท ส่วนที่
เหลืออีก 46,400 บาท เบียดบังเอาเงินไป เป็นความผิดตาม ป.อ.มาตรา 147

ฎ 2823-2824/2541 เจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงใน
เอกสาร ดูแลรักษาเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี ควบคุมดูแลเงินและเอกสาร
ที่เกี่ยวข้องกับการเงินทุกประเภท กรอกข้อความและลงลายมือชื่อของข้าราชการ
หลายคนในสัญญารับรองการยืมเงินว่า บุคคลเหล่านั้นยืมเงิน ค่าใช้จ่ายในกิจการ
ของโรงเรียนอันเป็นความเท็จ และปลอมลายมือชื่อของผู้อำนวยการโรงเรียนกัน
พวกเป็นผู้อนุมัติให้ยืมเงิน ทั้งปลอมสัญญารับรองการยืมเงินของบุคคลดังกล่าวโดย
แก้ไขตัวเลขให้สูงขึ้น แล้วเบียดบังเงินนั้นไปโดยทุจริต ผิดตาม ป.อ. มาตรา 161
และ 147

ฎ. 4347/2558 ในการออกไปจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต จำเลยทั้งสองร่วมกัน
เขียนใบเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระตามจำนวนเงินที่ชำระจริง ส่วนต้นข้าวใบเสร็จรับเงินนั้น เขียน
จำนวนเงินต่ำกว่าความเป็นจริง แล้วส่งมอบแก่ผู้เสียหายเพียงเท่ากับจำนวนเงินใน
ใบเสร็จรับเงินฉบับต้นข้าว จำเลยที่ 1 เป็น เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่จัดเก็บ เป็นความผิดตาม
มาตรา 147, 151 และ 161 ส่วนจำเลยที่ 2 ไม่ใช่เจ้าพนักงานตามกฎหมาย เนื่องจาก
ป.อ. มาตรา 147, 151, 161 เป็นบทบัญญัติที่ลงโทษแก่บุคคลผู้กระทำความผิดที่เป็น
เจ้าพนักงานซึ่งกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น แม้จำเลยที่ 2 จะร่วมกับจำเลยที่ 1
กระทำความผิดต่อบทบัญญัติดังกล่าว ก็จะลงโทษจำเลยที่ 2 อย่างเจ้าพนักงานไม่ได้ คง
ลงโทษจำเลยที่ 2 ได้แต่เพียงในฐานะผู้สนับสนุน จำเลยที่ 2 มีความผิดตาม มาตรา 147,
151, 161 ประกอบมาตรา 86, 266 (1), 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 266 (1), 352
วรรคแรก ประกอบมาตรา 83

ฎ 2236/2551 จำเลยมาช่วยราชการที่ตำบลท่าพระโดยยังไม่ขาดจากตำแหน่งเดิมที่อำเภอหนองเรือ จึงต้องรับเงินเดือนจากต้นสังกัดเดิม กลับตั้งฎีกาเบิกเงินเดือนของจำเลย ณ อบต.ท่าพระอีก เป็นการเบิกซ้ำซ้อน 7 เดือน แล้ว เบียดบังไป การกระทำของจำเลยเข้าลักษณะเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษาทรัพย์สินแล้วเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนโดยทุจริต ผิดตาม มาตรา 147

ฎ 958/2534 หนังสือของอธิบดีกรมการปกครองว่า ไม่ควรให้พนักงานบัญชีมาทำหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เพราะมีหน้าที่รับเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้อยู่แล้ว มิใช่ระเบียบหรือคำสั่งให้ต้องปฏิบัติตาม เป็นเพียงการซักซ้อมความเข้าใจเท่านั้น จำเลยจึงไม่อาจอ้างว่าจำเลยเป็นพนักงานบัญชีไม่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ตามหนังสือฉบับนี้ได้ ถือได้ว่าจำเลยมีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 แล้ว

ฎ 2330/2534 จำเลยเป็นเจ้าพนักงานประจำโรงพยาบาล มีหน้าที่จัดซื้อจัดการซ่อมแซม และดูแลรักษาพัสดุครุภัณฑ์และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับด้านการเงินด้วย จำเลยได้ลงชื่อคู่กับผู้อำนวยการโรงพยาบาลในฐานะเจ้าของบัญชีและผู้มอบฉันทะในแบบถอนเงินจำนวน 14,000 บาท จากบัญชีเงินบำรุงโรงพยาบาลพรหมพิรามมาสำรองจ่ายค่าพัสดุครุภัณฑ์ ซึ่งจำเลยมีหน้าที่จัดซื้อแล้วมอบให้ ส. นำไปถอนเงินจำนวนดังกล่าวจากธนาคารมาให้ตน จำเลยได้รับแล้วมิได้จัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์แต่อย่างใด และปรากฏว่าเงินจำนวนนี้ได้ ขาดหายไป จากบัญชี การกระทำของจำเลยเป็นการเบียดบังเงินจำนวน 14,000 บาท ที่อยู่ในความครอบครองตามหน้าที่ของตนไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวซึ่งเป็นความผิดตาม ป.อ. ม.147.

- เอาของกลางไป เป็นการเอาทรัพย์ไปผิด 147

ฎ 272/2532 จำเลยเป็นตำรวจ ตำแหน่งหัวหน้าเสมียนคดี มีหน้าที่เก็บรักษาของกลาง จำเลยตรวจรับกัญชาของกลาง แต่ไม่ลงบัญชีของกลางในคดีอาญาเพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการรับกัญชาของกลางรายนี้แล้ว ต่อมาจำเลยเบียดบังเอา กัญชานั้น เป็นของตน หรือผู้อื่นโดยทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147

หน้าที่อาจเกิดขึ้นโดยคำสั่งหรือการมอบหมายงานก็ได้

ฎ 473/2527 สารวัตรใหญ่สั่งให้จำเลยทำหน้าที่เก็บรักษาเงินประกันตัวผู้ต้องหา ย่อมถือได้ว่าจำเลยเป็นเจ้าของพนักงานผู้มีหน้าที่ปฏิบัติราชการในการเก็บรักษาเงินแล้ว การที่จำเลยนำเงินไปฝากผู้อื่นไว้ มิได้นำมาเก็บไว้ในตู้নিরภัยของทางราชการ หรือหากไม่มีตู้নিরภัยของทางราชการ ควรจะเก็บเงินนั้นอย่างใด จำเลยก็ต้องขอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาคือ สารวัตรใหญ่ เสียก่อน แต่จำเลยก็หาได้กระทำให้ไม่ พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าจำเลย มีเจตนาทุจริตเบียดบังเงินจำนวนนั้นเป็นของตนหรือผู้อื่นแล้ว

ฎ 1292 / 2536 จำเลยได้รับคำสั่งมอบหมายจากนายกเทศมนตรีให้ไปรับเงินจากศาลมา มอบให้เทศบาล แม้ไม่ใช่หน้าที่ตามตำแหน่งของจำเลยโดยตรง แต่เมื่อจำเลยได้รับมอบหมายให้จัดการ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับเงินที่ได้รับมอบหมายนั้น เมื่อจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังเอาเงินนั้นเป็นของตนจำเลยจึงมีความผิดตามมาตรา 147

ข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ขับรถยนต์แอบตูดน้ำมันไปขายผิด 147

ฎ 1092 / 2505 จำเลยเป็นผู้คุมตริ มีหน้าที่ควบคุมดูแลนักโทษ และยังมีหน้าที่ขับรถยนต์ของเรือนจำด้วย พัดตีเรือนจำให้จำเลยเอารถยนต์ของเรือนจำไปบรรทุกกลับ จำเลยก็ขับไป เมื่อจำเลยมีหน้าที่ขับรถยนต์ก็มีหน้าที่ต้องดูแลรักษารถยนต์ตลอดถึงน้ำมันรถยนต์ด้วย การที่จำเลยเบียดบังเอาน้ำมันในรถยนต์จึงเป็นความผิดตาม มาตรา 147

ฎ 341/2512 (ป) จำเลยเป็นพลทหารเรือประจำการ มีหน้าที่เป็นพลขับรถยนต์ จึงเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการใช้และรักษาน้ำมันรถที่จำเลยทำหน้าที่ขับนั้นด้วย การที่จำเลยยอมให้บุคคลอื่นตูดเอาน้ำมันในรถไป แล้วรับเงินจากบุคคลนั้นเป็นค่าตอบแทนเอาเป็นประโยชน์ส่วนตัว ย่อมเป็นการเบียดบังน้ำมันของทางราชการไปโดยทุจริต เป็นความผิดตาม มาตรา 147 (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 3/2512).

เรียกเงินเกินแล้วเหม้มไว้ ไม่ผิด 147 แต่ผิด 157

ฎ 1272 / 2506 จำเลยเป็นเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอมีหน้าที่รับเรื่องราวจดทะเบียน ทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของราษฎร ได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินจากผู้ขายเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดและยึดเอาส่วนเกินไว้ เงินส่วนเกินไม่ใช่เป็นเงินของทางราชการหรือของรัฐบาล จึงไม่ใช่ทรัพย์สินตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญามาตรา 147 ฉะนั้น การที่จำเลยเรียกเก็บค่าธรรมเนียม (แม้จะเกินกว่ากฎหมายกำหนด) ก็ดี การทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินก็ดี จึงไม่ใช่เป็นการกระทำหรือเบียดบังต่อทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147

หมายเหตุ หากเรียกเงินส่วนเกินโดยรู้อยู่แล้วว่าเรียกเกินน่าจะผิด 149 แล้วเทียบคดีตำรวจนำ นาคิดว่าหากเรียกเกินโดยไม่รู้ ทางราชการก็ต้องคืนไปตามกฎหมาย เงินที่ต้องคืนจึงเป็นเงินที่ทางราชการมีหน้าที่คืนการเบียดบังไปจึงน่าจะผิดแล้ว

เจตนาเรียกหรือรับเงินส่วนเกินจากเงินที่ผู้เสียหายต้องจ่ายตามกฎหมาย

ฎ 1532/2543 จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่รับคำขอต่าง ๆ เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินทุกประเภท รวมทั้ง งานในด้านเกี่ยวกับการเงินและบัญชี โดยมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องการกรอกข้อความในเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทั้งได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาก่อนเกิดเหตุนานประมาณ 7 ปี จำเลยยอมทราบและคำนวณค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนที่ดินในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี การที่จำเลยเรียกหรือรับเงินจำนวน 7,800 บาท ไว้แล้วนี้จึงเสียหาย แสดงโดยชัดแจ้งว่าจำเลยมีเจตนาเรียกหรือรับเอาเงินส่วนที่เกินไว้สำหรับตนเองโดยมิชอบเพื่อกระทำการในตำแหน่ง ซึ่งเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 149

ผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ รับเงินเพื่อไปทำตามหน้าที่ผิด 149

ฎ 2488 / 2558 การตรวจสอบการขนส่งน้ำมันดีเซลเพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบจำหน่ายในราชอาณาจักร หรือนำน้ำมันดังกล่าวกลับเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักรเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างหนึ่งในงานปราบปรามการกระทำความผิด ดังนั้น การที่ตำรวจน้ำเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันไปจนถึงน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร เพื่อปฏิบัติหน้าที่จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ย่อมไม่มีสิทธิรับเงินค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันดีเซล การที่จำเลยรับเงินแล้วสั่งการตำรวจกองตำรวจน้ำเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แม้จะนำเงินมาจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงพิเศษให้แก่ตำรวจกองตำรวจน้ำที่เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในเรือบรรทุกน้ำมันก็ตาม ก็เป็นการรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ตาม 149 (รอลงโทษ ออกข้อสอบปีที่แล้ว สมัย 70)

เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่น

- การเอาไปจำหน่ายก็ถือเป็นการเบียดบัง (ฎ 1264/2518, 1125/2507)
- เอาไปให้ผู้อื่นยืมก็เป็นความผิด (ฎ 215/2518)
- เอาทรัพย์สินมาคืน ไม่ทำให้พันผิด (ฎ 1537/2511)

โดยทุจริต

ฎ 1507/2530 รับเงินรายได้ไว้ แต่มิได้นำเงินนั้นส่งคลังตามระเบียบซึ่งตามปกติจะต้องนำส่งคลังในวันเดียวกันกับวันที่ได้รับเงิน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นก็ให้นำส่งคลังในวันรุ่งขึ้นที่เป็นวันทำการ ทั้งจำเลยมิได้ลงบัญชีรับเงินไว้เป็นหลักฐาน จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของกรมเจ้าสังกัดตรวจพบการกระทำของจำเลยเป็นเวลาถึง 5 เดือนเศษ จำเลยจึงได้นำเงินส่งคลัง นับว่าจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวแล้ว

ฎ 200/2506 สมุห์บัญชีเกี่ยวกับการเงิน ได้รับเงินผลประโยชน์จากผู้ให้นำมาชำระ แต่มิได้นำเงินส่งคลัง ทั้งมิได้ลงบัญชีรับเงินตามระเบียบ จนกระทั่งผู้บังคับบัญชาไปตรวจลงบัญชีพบการกระทำของจำเลยเป็นเวลาถึงสองเดือน แม้จำเลยจะหาเงินมาชำระคืนครบถ้วนแล้วก็ตาม เชื่อได้ว่ามีเจตนาทุจริตเบียดบังเงินไป

ขายของหลวง แล้วควักเงินตัวเองซื้อของอื่นราคาสูงกว่ามา ไม่มีเจตนาทุจริต

ฎ 1522/ 2536 จำเลยขายซากเรือที่ชำรุดใช้การไม่ได้โดยเปิดเผยและสุจริตใจเพียงแต่ไม่ได้ขออนุมัติขายตามระเบียบของทางราชการ แล้วจำเลยนำเงินที่ขายได้ซื้อรถตัดหญ้าในราคาสูงกว่าราคาที่ยขายเรือได้ 400 บาท ให้แก่ทางราชการในทันที แสดงว่าจำเลยไม่มีเจตนาทุจริตเบียดบังเอาทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือของผู้อื่น จึงไม่ผิด ป.อ. มาตรา 147 จำเลยได้นำเรือลำใหม่มาใช้แทนเรือลำเก่าที่ยขายไปให้แก่กรม-ชลประทานแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องคืนหรือใช้ราคาเรือแก่ทางราชการกรมชลประทานอีก

โดยเจตนา

ตัวอย่างฎีกาที่วินิจฉัยว่า เมื่อผิด ม.147 แล้ว ไม่ผิด ม.158 อีก

ฎ 1264/2518 จำเลยเป็นตำรวจ ได้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนของกรมตำรวจเพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ จำเลยย้อมมีหน้าที่รักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนนั้น การที่จำเลยนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่จำเลยมีหน้าที่รักษานั้นไปจำหน่ายให้กับบุคคลอื่น ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จึงเป็นการเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนเองหรือเป็นของบุคคลอื่นโดยทุจริต เป็นความผิดตามมาตรา 147 และเมื่อการกระทำของจำเลยเป็นผิดตามมาตรา 147 แล้ว ก็ไม่เป็นผิดตามมาตรา 158 อีก

(ม.158 เจ้าพนักงานทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของตนที่จะปกครองหรือรักษาไว้)

ม.148 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือ
จูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่
ตนเองหรือผู้อื่น

ม.149 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภา
จังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาลเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำ
การอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ม.201 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ
พนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ
ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง
ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

แก๊งจับเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ

ฎ 2573/2553 จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจกองปราบปราม
ขู่ให้โจทก์ร่วมนำเงินมามอบให้โดยอ้างว่าเพื่อลบชื่อโจทก์ร่วม
ออกจากบัญชีผู้ค้ายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเพื่อที่จะไม่จับกุมโจทก์
ร่วม จึงเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการฐานเป็นเจ้าของ
พนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจและจูงใจ
เพื่อให้โจทก์ร่วมมอบให้ซึ่งทรัพย์สินแก่ตนเอง ตามมาตรา 148

ฎ 599/2505 นางสาวเชื่อมล้อกำลังนับเงินอยู่ในร้าน มีพวกนั่งอยู่ด้วย จำเลยเป็นตำรวจ เข้ามาจับว่าเล่นการพนันสลากกินรวบ และยึดเงินนางสาวเชื่อมล้อไป แล้วจำเลยไม่นำตัว ผู้ต้องหาไปสถานีตำรวจ กลับพูดให้นางสาวเชื่อมล้อหาเงินให้จำเลย 3,000 บาท แล้วจะปล่อยตัว นางสาวเชื่อมล้อหาเงินให้ได้ จำเลยก็นำตัวนางสาวเชื่อมล้อส่งสถานีตำรวจแจ้ง ข้อหาว่าไม่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว นางสาวเชื่อมล้อถูกปรับฐานไม่นำบัตรประชาชน ติดตัว จำเลยออกเงินค่าปรับให้แล้วปล่อยตัวกลับบ้าน มาตรา 149 ลงโทษเจ้าพนักงาน ผู้เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สินโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในตำแหน่ง ของตน แต่พฤติการณ์ของจำเลยนี้ได้แก่ล้งจับผู้เสียหายกับพวกมาแล้วชื้อเอาเงิน จึงไม่เป็น ความผิดตามมาตรา 149 และที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 147 จำเลยต้องมีหน้าที่จัดการ หรือรักษาเงินนั้นโดยชอบแล้วเบียดบังเอาเสียโดยสุจริต แต่คดีนี้จำเลยแก่ล้งจับและยึดเงิน นั้นโดยทุจริตตั้งแต่นั้น จึงไม่มีหน้าที่จัดการหรือรักษาเงินนั้นโดยชอบ ย่อมไม่เป็นความผิด ตามมาตรา 147 การ กระทำของจำเลยต้องด้วยบทที่บัญญัติเป็นความผิดไว้โดยเฉพาะ คือ มาตรา 148

ฎ 1389/2506 จำเลยเป็นตำรวจประจำอยู่ในกรุงเทพฯ ฯ พวกกันไป แก่ล้งจับผู้เสียหายที่จังหวัดนครนายก หาวว่าเล่นสลากกินรวบ ขอค้นบ้าน แล้วงัดลิ้นชักโต๊ะหยิบเอาเงินและปืนไปเพื่อประโยชน์แก่ตนดังนี้ เป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 148 แล้ว แม้จำเลยจะหยิบ เอาเงินและปืนนั้นไปเองก็ดี แต่เมื่อเป็นเพราะเหตุที่จำเลยเป็นเจ้า พนักงาน ผู้เสียหายจึงไม่กล้าแย้งคืน หรือเพราะผู้เสียหายอาจจะเข้าใจ ว่าจำเลยเอาไปเป็นวัตถุพยาน ดังนั้น จึงถือได้ว่า ผู้เสียหายได้มอบให้แก่ จำเลยตามความหมายของมาตรานี้แล้ว และเมื่อจำเลยมีความผิดตาม มาตรา 148 แล้ว ก็ไม่จำต้องวินิจฉัยถึงมาตรา 157 อันเป็นบทลงโทษ ทั่วไปซึ่งมีอัตราโทษน้อยกว่าอีก (ประชุมใหญ่)

ฎ 1084/2536 จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานยศสิบตำรวจเอกได้พูดกับโจทก์ร่วมว่าร้านของโจทก์ร่วมเป็นเจ้าของมือห่วยเถื่อน อย่างนี้ต้องมีผลประโยชน์และให้เอาเงินใส่ซองมาให้บ้าง ถ้าไม่ให้จะตาม สวป. (สารวัตรปกครองป้องกัน) มาดำเนินการจับกุมเมื่อโจทก์ร่วมไม่ให้เงินแก่จำเลยจำเลยได้ไปแจ้งเหตุต่อสารวัตรปกครองป้องกันว่า พวกในตลาดกำลังเล่นการพนันสลากกินรวบขอให้ไปทำการจับกุมตามที่จำเลยขูโจทก์ร่วมแต่ปรากฏว่าไม่มีการเล่นแต่อย่างใดถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาจงใจเพื่อให้โจทก์ร่วมจ่ายเงินให้ โดยใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148

ฎ 166/2547 เมื่อผลการตรวจค้นตัว ว. ไม่พบสิ่งของผิดกฎหมาย จึงไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ว. ได้กระทำความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองต่อไปอีก จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจไม่มีอำนาจจับกุม ว. สมควรที่จำเลยที่ 1 จะต้องปล่อยตัว ว. ไป การที่จำเลยที่ 1 ยังจับกุม ว. จากศาลาทำนํานำตัวไปไว้ที่สะพานข้ามคลองแสนแสบจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ วันเกิดเหตุจำเลยที่ 2 ออกปฏิบัติหน้าที่คู่กับจำเลยที่ 1 โดยใช้รถจักรยานยนต์คันเดียวกับจำเลยที่ 1 และอยู่ด้วยกันกับจำเลยที่ 1 ตั้งแต่เริ่มตรวจค้นจับกุมจนกระทั่งปล่อยตัว ว. ขณะที่จำเลยที่ 1 ขับรถจักรยานยนต์นำ ว. ไปที่ได้สะพานข้ามคลองแสนแสบโดย ว. นั่งกลาง จำเลยที่ 2 นั่งซ้อนท้ายมีลักษณะควบคุมตัว ว. ไม่ให้หลบหนีทั้งระหว่างที่จำเลยที่ 1 เรียกร้องเงินจนถึงรับเงินจาก ว. จำเลยที่ 2 ก็อยู่ในบริเวณเดียวกันนั้น เมื่อได้รับเงินแล้วจำเลยที่ 2 ก็นั่งรถจักรยานยนต์ออกไปจากที่เกิดเหตุพร้อมกับจำเลยที่ 1 พฤติการณ์ดังกล่าวฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 ตามมาตรา 148

ตำรวจกองปราบขู่เอาเงินอ้างว่าเพื่อลบจากบช.ยาเสพติด

ฎ 2573/2553 จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจกองปราบปรามขู่ให้โจทก์ร่วมนำเงินมามอบให้โดยอ้างว่าเพื่อลบชื่อโจทก์ร่วมออกจากบัญชีผู้ค้ายาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเพื่อที่จะไม่จับกุมโจทก์ร่วม จึงเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจและจูงใจเพื่อให้โจทก์ร่วมมอบให้ซึ่งทรัพย์สินแก่ตนเอง ตามมาตรา 148 (จำคุก 12 ปี)

ต้องมีเจตนากระทำความผิด (ไม่มีองค์ประกอบโดยทุจริต)

ฎ 1722 / 2524 จำเลยที่ 1(ผู้ใหญ่บ้าน) ได้รับแจ้งจากจำเลยที่ 2 ว่า โจทก์ทั้งสี่เป็น คนร้ายลักไก่วง แล้วจำเลยที่ 1 เรียกโจทก์ทั้งสี่มาเพื่อพูดจาตกลงกันถึงเรื่องความเสียหาย ฟังไม่ได้ว่าเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ และการที่จำเลยที่ 1 เพียงแต่ไกล่เกลี่ยให้โจทก์ทั้งสี่กับจำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 ตกลงกันเรื่องค่าเสียหายเพื่อให้คดีเลิกแล้วกันนั้น ไม่ใช่เรื่องจำเลยที่ 1 มีเจตนาทุจริตเพื่อขู่เอาเงินจากโจทก์ทั้งสี่ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่173/2510)

การที่จำเลยที่ 1 เรียกโจทก์ทั้งสี่มาโดยกล่าวหาว่าโจทก์ทั้งสี่ลักไก่วงเมื่อได้ไกล่เกลี่ยตกลงค่าเสียหายกันแล้วจำเลยที่ 1 มิได้จัดการส่งโจทก์ทั้งสี่ไปดำเนินคดีเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ แต่จำเลยที่ 1 มิได้มีเจตนาทุจริต และมีไซ้เพื่อเรียกเอาเงินจากโจทก์ทั้งสี่และเป็นผลให้โจทก์ทั้งสี่ไม่ต้องถูกส่งตัวไปดำเนินคดี จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสี่จำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

มาตรา 149 เป็นกรณีไม่ได้แก้งจับ แต่จับจริง เริ่มต้นจับโดยชอบ

ฎ 1749/2545 พุทธการณที่จำเลยจับกุมผู้เสียหายในข้อหา ลักทรัพย์ของ ส. แล้วให้ผู้เสียหายลงลายมือชื่อในบันทึกการจับกุม จากนั้นนำ ผู้เสียหายไปควบคุมไว้ที่สถานีตำรวจประมาณ 30 นาที จึงเรียกร้องเอาเงินจากผู้เสียหายเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปล่อยตัวไม่ ดำเนินคดีโดยนำผู้เสียหายออกมาโทรศัพท์หา ก.ภริยาผู้เสียหาย ต่อมาเมื่อจำเลยได้รับเงิน 3,000 บาท จากผู้เสียหายแล้ว จึงปล่อย ผู้เสียหายไปนั้น เป็นกรณีไม่กระทำการในตำแหน่งโดยมิชอบด้วย หน้าที่ จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (จำคุก 5 ปี)

ตำรวจผู้จับเรียกเงิน แม้ยังไม่กำหนดจำนวนเงินก็ผิด 149 แล้ว

ฎ 3155/2531 (ป)จำเลยทั้งสองเป็นเจ้าของงานตำรวจมีอำนาจสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด ได้จับกุมผู้กระทำผิดฐานเล่นการพนันสลากรินรวบพร้อมของกลางแล้วไม่นำส่งสถานีตำรวจ ทันที กลับพาไปที่ป้ายรถโดยสารประจำทางในหมู่บ้านโดยไม่มีเหตุผลและความจำเป็นและให้ผู้ ถูกจับกุมโทรศัพท์ติดต่อกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มาตกลงกันที่ป้ายรถโดยสารประจำทาง และรออยู่เป็นเวลานาน เมื่อพาผู้ถูกจับไปสถานีตำรวจจำเลยเข้าไปแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เท่านั้น ไม่มอบบันทึกการจับกุมและของกลางให้ ทั้งไม่นำตัวผู้ต้องหาเข้าไปด้วย แสดงว่าเป็น เพียงแผนการของจำเลยให้ ผู้ต้องหากลัวและหาทางตกลงกับจำเลยจำเลยไม่มีเจตนาที่จะมอบ ผู้ต้องหาให้แก่พนักงานสอบสวนจริงจึงพฤติการณ์ของจำเลยถือได้ว่าเป็นการเรียกทรัพย์สิน จากผู้ต้องหาแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้กำหนดจำนวนเงิน และฝ่ายผู้ต้องหายังไม่ได้ตอนตกลง เท่านั้น การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามมาตรา 149 (จำคุก 5 ปี)

ผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ รับเงินเพื่อไปทำตามหน้าที่ผิด 149

ฎ 2488/2558 การตรวจสอบการขนส่งน้ำมันดีเซลเพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบจำหน่ายในราชอาณาจักร หรือนำน้ำมันดังกล่าวกลับเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักรเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างหนึ่งในงานปราบปรามการกระทำความผิด ดังนั้น การที่ตำรวจน้ำเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันไปจนถึงน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรเพื่อปฏิบัติหน้าที่จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ย่อมไม่มีสิทธิรับเงินค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันดีเซล การที่จำเลยรับเงินแล้วส่งการตำรวจกองตำรวจน้ำเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แม้จะนำเงินมาจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงพิเศษให้แก่ตำรวจกองตำรวจน้ำที่เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในเรือบรรทุกน้ำมันก็ตาม ก็เป็นการรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ตาม 149 (ออกข้อสอบเน สมัย 70)

ตำรวจเรียกเงินจากสามีผู้กระทำผิด เป็นความผิด ม.149

- ฎ 1338/2538 การที่จำเลยเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและติดตามจับกุมคนร้าย เรียกรับเงินจากผู้เสียหายในคดีที่สามีผู้เสียหายถูกคนร้ายฆ่าและชิงทรัพย์โดยไม่มีสิทธิจะเรียกรับ ถือได้ว่าเป็นการรับทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ตนเองโดยมิชอบเพื่อกระทำการในตำแหน่งหน้าที่ จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (จำคุกกระหังละ 5 ปี รวม 10 ปี)

ตำรวจจราจรจับบรรทุกน้ำหนักเกิน เริ่มต้นขอ และไปเรียกเงินเข้า 149

ฎ 2345/2536 จำเลยเป็นตำรวจมีอำนาจหน้าที่ตามปวโร.ในการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมาย จำเลยพบนายอมรชัยรถยนต์บรรทุกทรายมาตามทางหลวงในสภาพที่น่าจะบรรทุกเกินน้ำหนัก จึงได้บังคับให้หยุดรถและนำรถไปซึ่งตรวจสอบน้ำหนักบรรทุก เมื่อทำการชั่งแล้ว จำเลยบอกว่าน้ำหนักเกิน ให้นายอมรชัยนำรถไปจอดที่หน้าสถานีตำรวจ แล้วยึดเอากุญแจรถไป ต่อจากนั้นจำเลยบอกผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุกว่า บรรทุกน้ำหนักเกินผู้ขับรถ จะต้องถูกจำคุก 2 เดือน และปรับ 20,000 บาท และจำเลยได้รับเงิน 3,100 บาท จากผู้เสียหายแล้ว จำเลยกลับละเว้นไม่กระทำการในตำแหน่งหน้าที่ที่จะต้องแจ้งชื่อนายอมรชัยยานพาหนะบนทางหลวงที่น้ำหนักบรรทุกเกิน คงแจ้งชื่อนายอมรชัยใช้รถยนต์บรรทุกทรายรั่วไหล เปรอะเปื้อนลงบนถนนหลวง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินผู้อื่นแทน โดยมีขอด้วยหน้าที่และโดยทุจริต การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามมาตรา 149 (จำคุก 3 ปี 4 เดือน)

ตำรวจจับลักทรัพย์ รับเงินแล้วปล่อย เป็นการรับสินบนเพื่อไม่กระทำการ

ฎ 1749/2545 พฤติการณ์ที่จำเลยจับกุมผู้เสียหายในข้อหาลักทรัพย์ของ ส. แล้วให้ผู้เสียหายลงลายมือชื่อในบันทึกการจับกุม จากนั้นนำผู้เสียหายไปควบคุมไว้ที่สถานีตำรวจประมาณ 30 นาที จึงเรียกร้องเอาเงินจากผู้เสียหายเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปล่อยตัวไม่ดำเนินคดีโดยนำผู้เสียหายออกมาโทรศัพท์หา ก. ภริยาผู้เสียหาย ต่อมาเมื่อจำเลยได้รับเงิน 3,000 บาท จากผู้เสียหายแล้ว จึงปล่อยผู้เสียหายไปนั้น เป็นกรณีไม่กระทำการในตำแหน่งโดยมิขอด้วยหน้าที่ จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149

มาตรา 201

เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน รวมพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

ฎ 931/2532 จำเลยเป็นพนักงานสอบสวนมีหน้าที่เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประกัน อ.ทังๆ ที่รู้ว่า ล.ปลอมลายมือชื่อ ท.ผู้ขอประกัน จำเลยก็ยังเสนอความเห็นว่าจะควรให้ประกัน อ. ดังนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามปอ. มาตรา 157

จำเลยรับทรัพย์สินสำหรับตนเองเพื่อกระทำให้อ. ได้รับประกันตัวไป ดังนี้เป็นความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 201ด้วย